

Klasa: 351-01/11-01/02

Urbroj: 5030114-11-1

Zagreb, 2. travnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. Jasena Mesića, ministra kulture, Zorana Šikića i mr. sc. Ninu Obuljen, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Antu Mandarića i Korneliju Pintarić, ravnatelje u Ministarstvu kulture.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ZAŠTITI PRIRODE, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 2., te člancima 50. i 52. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010 i 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 20. svibnja 2005. godine donio Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 70/2005), koji je noveliran u studenome 2008. godine (Narodne novine, broj 139/2008).

Važećim Zakonom uređuje se sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih vrijednosti.

Vežano uz postupak pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji te usklađenje propisa Republike Hrvatske sa pravnom stečevinom Europske unije, kao jedna od mjera u Poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava, predviđena je analiza usklađenosti odredbi zakona s odredbama Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 47/2009).

Nakon izvršene cjelovite analize, ukazala se potreba usklađenja određenih odredbi Zakona o zaštiti prirode, osim sa Zakonom o općem upravnom postupkom, i s Prekršajnim zakonom te Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, te za usklađivanjem istog s tehnološkim razvojem.

Pitanja koja se zakonom uređuju

Predloženim zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode uređuju se sljedeća pitanja:

- usklađuje se Zakon o zaštiti prirode s odredbama Zakona o općem upravnom postupku,
- usklađuje se Zakon o zaštiti prirode s odredbama Prekršajnog zakona,
- usklađuju se akademska zvanja s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju,
- usklađuje se Zakon o zaštiti prirode s novim tehnološkim mogućnostima, te se određuje kartografski prikaz zaštićenog područja i u digitalnom obliku, kao suvremeni i jednostavan način pristupa podacima,

- određuje se dostava akta o proglašenju osim nadležnom sudu i nadležnom područnom uredu za katastar, radi evidencije posebnog pravnog režima na zaštićenom području,
- propisuje se vođenje Upisnika zaštićenih područja, s obzirom da se pokazalo nemogućim popisati sve zaštićene prirodne vrijednosti,
- određuje se da rješenje bez saslušavanja stranke može donijeti Ministarstvo u postupku utvrđivanja preventivne zaštite, ministar o proglašenju zaštićenih zavičajnih udomaćenih svojti, te inspektor u slučaju kada se okončava postupak ili izriče upravna mjera.

Posljedice koje će proisteći donošenjem ovoga zakona

Donošenjem predloženog zakona obaviti će se dodatno usklađivanje Zakona o zaštiti prirode sa Zakonom o općem upravnom postupku, Prekršajnim zakonom i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 - pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), jer postoje osobito opravdani državni razlozi s obzirom da je usklađivanje odredaba posebnih zakona sa Zakonom o općem upravnom postupku jedno od mjerila za zatvaranje Poglavlja 23. "Pravosuđe i temeljna prava" u procesu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 70/2005 i 139/2008), u članku 7. točki 49. brišu se riječi: "i upisane u upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti".

Članak 2.

U članku 23. stavku 1. podstavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:
"- naznaku mjerila kartografskog prikaza,
- kartografski prikaz zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku, koji je sastavni dio akta o proglašenju".

Članak 3.

U članku 24. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:
"(2) Kartografski prikaz zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku čuva donositelj akta o proglašenju, a jedan primjerak akta i kartografskog prikaza obvezno se dostavlja Ministarstvu i Zavodu.
(3) Akt o proglašenju zaštićenog područja donositelj dostavlja nadležnom područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima i nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama, a za zaštićena područja koja proglašavaju Sabor i Vlada, akt o proglašenju zaštićenog područja nadležnom područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba dostavlja Ministarstvo."

Članak 4.

U članku 25. stavak 2. mijenja se i glasi:
"(2) Akt o prestanku zaštite dostavlja se područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi brisanja iz evidencije posebnog pravnog režima i nadležnom sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama."

Članak 5.

U članku 26. stavku 1. iza riječi: "Ministarstvo" umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: "a može se donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke."

Stavak 5. mijenja se i glasi:
"(5) Rješenje o preventivnoj zaštiti dostavlja se nadležnom područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima i nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama."

Članak 6.

U članku 28. stavku 2. iza riječi: "zakonom" dodaju se riječi: "a može se donijeti bez prethodnog izjašnjanja stranke."

Članak 7.

Podnaslov ispred članka 30. i članak 30. mijenjaju se i glase:

"4. Upisnik zaštićenih područja

Članak 30.

- (1) Zaštićena područja upisuju se u Upisnik zaštićenih područja.
- (2) Upisnik zaštićenih područja vodi Ministarstvo.
- (3) Upis zaštićenih područja i brisanje iz Upisnika obavlja se na temelju akta o proglašenju te akta o prestanku zaštite.
- (4) Podaci iz Upisnika zaštićenih područja su javni, osim ako se odredi da su podaci o položaju zaštićenog područja radi njegove zaštite tajni.
- (5) Sadržaj i način vođenja Upisnika zaštićenih područja pravilnikom propisuje ministar."

Članak 8.

U članku 70.a u uvodnoj rečenici iza riječi: "regionalnom parku" dodaju se riječi: "spomeniku prirode,".

U podstavku 1. iza riječi: "odnosno upravnog tijela," dodaju se riječi: " i/ili protivno uvjetima izdanog dopuštenja,".

Članak 9.

U članku 112. stavak 4. mijenja se i glasi:

"(4) Ako ponuda ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu prodati uz uvjete i cijenu koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta i cijene sadržanih u ponudi iz stavka 2. ovoga članka."

Članak 10.

U članku 123. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Prije izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima vlasnici i nositelji prava dužni su od Ministarstva ishoditi uvjete i mjere zaštite prirode. Ministarstvo je dužno izdati uvjete i mjere zaštite prirode u roku od šezdeset dana od dana podnošenja urednog zahtjeva za izdavanje uvjeta. Ako Ministarstvo u navedenom roku ne izda uvjete zaštite prirode smatra se da su uvjeti i mjere zaštite prirode izdani."

Članak 11.

U članku 124. stavku 3. iza riječi: "ekološke mreže" briše se zarez i dodaju riječi: "i dokumenti prostornog uređenja iz stavka 2. ovoga članka,".

Članak 12.

U članku 147. stavku 2. brišu se riječi: "u roku od petnaest dana od dana dostavljanja odluke."

Članak 13.

U članku 155. u stavku 1. brišu se riječi: "ali se može pokrenuti upravni spor".

U stavku 2. brišu se riječi: "u roku od petnaest dana od dana dostavljanja rješenja".

Članak 14.

U članku 174. stavku 6. brišu se riječi: "glavnog nadzornika i".

Članak 15.

U članku 175. u stavku 1. podstavak 4. briše se.

Dosadašnji podstavci 5., 6., 7., 8. i 9. postaju podstavci 4., 5., 6., 7. i 8.

Dosadašnji podstavak 5. koji postaje podstavak 4. mijenja se i glasi:
"- naplatiti novčanu kaznu, štetu i učinjene troškove od prekršitelja uz izdavanje potvrde,".

Iza dosadašnjeg podstavka 9. koji postaje podstavak 8. dodaje se novi podstavak 9. koji glasi:

"- pokrenuti prekršajni postupak podnošenjem optužnog prijedloga.".

Članak 16.

U članku 178. stavak 1. mijenja se i glasi;

"(1) Za višeg inspektora zaštite prirode može se postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodoslovnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja odnosno koja je visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekla sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, s najmanje pet godina radnog staža u struci, te položen državni stručni ispit."

U stavku 2. iza riječi: "državni stručni ispit" brišu se riječi: "za inspektora zaštite prirode.".

Članak 17.

U članku 180. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Protiv rješenja inspektora kojim se okončava postupak ili izriče upravna mjera ne može se izjaviti žalba."

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"(3) Rješenje inspektora iz stavka 1. može se donijeti bez saslušanja stranke."

Dosadašnji stavci 3. i 4. brišu se.

Članak 18.

U članku 187. stavku 1. riječi: "zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka" zamjenjuju se riječima: "optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu".

Članak 19.

U članku 190. stavak 2. briše se.

Članak 20.

U članku 191. brišu se riječi: "uz naznaku da će se otprema pisanog rješenja izvršiti u roku i na način propisan posebnim propisom".

Članak 21.

U članku 193. stavku 1. podstavku 2. riječi: "na međunarodnom ekološki značajnom području" zamjenjuju se riječima: "na ekološki značajnom području Europske unije NATURA 2000".

Članak 22.

U članku 194. stavku 1. podstavku 3. iza riječi: "Republike Hrvatske" dodaju se riječi: "i uvozi stranu vrsta riba u prirodne i doprirodne vode kao i prenošenje takvih vrsta iz ribogojilišta u druga vlažna staništa".

Članak 23.

U članku 195. stavku 1. podstavak 24. briše se.

U podstavku 45. iza riječi: "članak 99." dodaju se riječi: "stavak 1".

U podstavku 60. brojka: "122." zamjenjuje se brojkom: "123".

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Upis u Upisnik zaštićenih područja provest će u skladu s odredbama ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 25.

Prijenos kartografskih prikaza s ucrtanim granicama iz članka 24. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 70/2005 i 139/2008) u digitalni oblik za zaštićena područja koja su zaštićena do stupanja na snagu ovoga Zakona izvršiti će u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 26.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. u članku 7. u točki 49. Zakona o zaštiti prirode kao sastavni element definicije zaštićene prirodne vrijednosti više se ne propisuje obveza upisa istih u upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Člankom 2. mijenja se u članku 23. stavku 1. podstavak 3. na način da akt o proglašenju zaštićenog područja sadrži naznaku mjerila kartografskog prikaza bez druge oznake lokacije, te se u istome članku i stavku mijenja podstavak 4. koji propisuje obvezu kartografskog prikaza zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku.

Člankom 3. mijenjaju se u članku 24. stavak 2. kojim se za donositelja akta o proglašenju propisuje obveza čuvanja kartografskog prikaza u analognom i digitalnom obliku te dostava istoga akta Ministarstvu nadležnom za poslove za zaštite prirode i Državnom zavodu za zaštitu prirode, te stavak 3. kojim se utvrđuje da se akt o proglašenju zaštićenog područja dostavlja područnom uredu za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima te nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama, a ako taj akt proglašavaju Sabor i Vlada, akt o proglašenju navedenim tijelima dostavlja Ministarstvo.

Člankom 4. mijenja se u članku 25. stavak 2. tako da se propisuje obveza dostave akta o prestanku zaštite područnome uredu nadležnome za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi brisanja evidencije posebnog pravnog režima te nadležnome sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Člankom 5. mijenja se u članku 26. stavak 1. kojim se normira da se rješenje o preventivnoj zaštiti može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke obzirom da je donošenje istih od interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njenu osobitu zaštitu, te da se radi o rješenju koje se odnosi na veliki broj stranaka te je takvo postupanje nužno za postizanje utvrđene svrhe i razmjerno je cilju koji treba postići sukladno članku 6. i članku 30. Zakona o općem upravnom postupku. Stavak 5. mijenja se utvrđivanjem obveza dostave rješenja o preventivnoj zaštiti područnome uredu nadležnome za katastar odnosno tijelu nadležnom za katastar Grada Zagreba radi evidentiranja posebnog pravnog režima kao i nadležnom sudu radi upisa zabilježbe preventivne zaštite u zemljišnim knjigama.

Člankom 6. propisuje se u članku 28. stavku 2. da se rješenje kojim se utvrđuju i proglašavaju zaštićene zavičajne udomaćene svojte može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke obzirom da je donošenje istih od interesa za Republiku Hrvatsku i uživa njenu osobitu zaštitu, te da se radi o rješenju koje se odnosi na veliki broj stranaka te je takvo postupanje nužno za postizanje utvrđene svrhe i razmjerno je cilju koji treba postići sukladno članku 6. i članku 30. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 7. mijenja se ispred članka 30. podnaslov koji sada glasi: "4. Upisnik zaštićenih područja". Također, u članku 30. stavku 1. mijenja se naziv upisnika u Upisnik zaštićenih područja, koji prema stavku 2. toga članka vodi Ministarstvo, dok se stavkom 3. predviđa upis i brisanje iz Upisnika isključivo temeljem akta o proglašenju zaštite te akta o prestanku zaštite, čime je izostavljena mogućnost upisa i brisanja u Upisnik osnovom akta o utvrđivanju zaštite. Stavci 4. i 5. zamijenili su mjesta, tako da sada članak 30. stavak 4. utvrđuje javnost podataka

iz Upisnika, osim ako se u svrhu zaštite ne odredi tajnost podataka, dok se stavkom 5. ovlašćuje ministar da pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika.

Člankom 8. u članku 70.a stavku 1. u uvodnoj rečenici dodaje se kategorija spomenik prirode, te se u stavku 1. podstavku 1. dodaje odredba kojom se zabranjuje podvodna aktivnost protivno uvjetima izdanog dopuštenja.

Člankom 9. mijenja se u članku 112. stavak 4. tako da isti propisuje da ako ponuda za korištenje zakonskog prava prvokupa ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu prodati uz uvjete i cijenu koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta i cijene sadržanih u ponudi.

Člankom 10. mijenja se u članku 123. stavak 3. kojim se vlasnike i druge nositelje prava prije izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima obvezuje ishoditi uvjete i mjere zaštite prirode u roku od 60 od dana podnošenja urednog zahtjeva, te se protekom roka predmnijeva izdavanje traženih uvjeta i mjera zaštite prirode.

Člankom 11. u članku 124. stavku 3. dodaju se dokumenti prostornog uređenja iz stavka 2. istoga članka, te se i za njih traži prethodna suglasnost Ministarstva.

Člankom 12. briše se u članku 147. stavku 2. odredba prema kojoj zakonski rok za žalba na odluku o koncesijskom odobrenju iznosi petnaest dana obzirom da je isto propisano člankom 109. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 13. u članku 155. stavku 1. briše se dio odredbe kojom se predviđa mogućnost pokretanja upravnog spora na rješenja Ministarstva obzirom da je isto propisano člankom 12. stavkom 2. Zakona o općem upravnom postupku, a u stavku 2. briše se dio odredbe o roku u kojem se žalba može podnijeti obzirom da je isto propisano člankom 109. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 14. u članku 174. stavku 6. briše se "glavni nadzornik" obzirom da se glavni nadzornik imenuje.

Člankom 15. u članku 175. stavku 1. briše se podstavak 4. kojim je propisano izdavanje prekršajnog naloga protiv okrivljenika. Time u članku 175. stavku 1. dosadašnji podstavci 5., 6., 7., 8. i 9. postaju podstavci 4., 5., 6., 7. i 8., te se mijenja sadašnji podstavak 4, prema kojemu ovlaštena osoba ima pravo naplatiti novčanu kaznu, štetu i učinjene troškove od prekršitelja uz izdavanje potvrde, dok se uvodi novi podstavak 9. koji propisuje mogućnost pokretanja prekršajnog postupka podnošenjem optužnog prijedloga sukladno Prekršajnom zakonu (Narodne novine, broj 107/07).

Člankom 16. mijenja se u članku 178. stavak 1. kojim se propisuje da se za višeg inspektora zaštite prirode može postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodoslovnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja odnosno koja je visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekla sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, s najmanje pet godina radnog staža u struci, te imaju položen državni stručni ispit. U stavku 2. brišu se riječi za inspektora zaštite prirode.

Člankom 17. u članku 180. mijenja se stavak 2. koji propisuje da se protiv rješenja inspektora kojim se okončava postupak ili izriče upravna mjera ne može izjaviti žalba sukladno članku 77. stavku 5. Zakona o općem upravnom postupku. Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. kojim se normira da se rješenje inspektora iz tog članka može donijeti bez saslušanja stranke. Dosadašnji stavci 3. i 4. brišu se, obzirom da je sukladno članku 4. stavku 1. Zakona o općem upravnom postupku stranka u upravnom postupku osoba na čiji je zahtjev postupak pokrenut te joj se sukladno navedenom Zakonu dostavljaju sva pismena.

Člankom 18. u članku 187. stavku 1. odredba prema kojoj inspektor podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zamjenjuje se odredbom prema kojoj inspektor podnosi optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu sukladno Prekršajnom zakonu.

Člankom 19. briše se u članku 190. stavak 2. kojim se predviđa mogućnost izvršenja rješenja putem druge osobe na trošak izvršenika koja se sredstva predujmljuju iz državnog proračuna sukladno članku 143. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 20. briše se u članku 191. odredba prema kojoj će se otprema pisanog rješenja izvršiti prema posebnom propisu sukladno članku 76. i 97. Zakona o općem upravnom postupku.

Člankom 21. u članku 193. stavku 1. podstavku 2. koristi se pojam ekološki značajnog područja Europske unije NATURA 2000 umjesto dosadašnjeg međunarodni ekološki značajnog područja.

Člankom 22. u članku 194. stavku 1. podstavku 3. proširuje se prekršajna odgovornost i na uvoz stranih vrsta riba u prirodne i doprirodne vode kao i prenošenje takvih vrsta iz ribogojilišta u druga vlažna staništa u Republiku Hrvatsku.

Člankom 23. u članku 195. stavku 1. briše se podstavak 24. kojim se propisuje prekršajna odgovornost za oštećenje, uništavanje ili odnošenje sirovina i podzemnog živog svijeta speleološkog objekta. U stavku 1. podstavak 45. propisuje se prekršajna odgovornost iz članka 99. stavka 1., te se u stavku 1. podstavku 60. brojka 122 zamjenjuje brojkom 123.

Člankom 24. određuje se rok od dvije godine od dana stupanja na snagu Zakona za upis u Upisnik zaštićenih područja.

Člankom 25. propisuje se da će se prijenos kartografskih prikaza sukladno izmjenama i dopunama Zakona s ucrtanim granicama iz analognog u digitalni oblik za zaštićena područja koja su zaštićena do stupanju na snagu ovoga Zakona izvršiti u roku godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Člankom 26. propisuje se da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

ODREDBE ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 7.

U ovome Zakonu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

1. *biološka raznolikost* je sveukupnost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekoloških sustava, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, životnih zajednica, te raznolikost između ekoloških sustava,
2. *certifikacija šuma* je postupak u kojem treća neovisna strana ispituje postiže li gospodarenje i uporaba šuma unaprijed utvrđenu ekološku, gospodarsku i društvenu razinu,
3. *crveni popis* ugroženih svojti je popis divljih svojti, raspoređenih po kategorijama ugroženosti,
4. *derivat* je organski ili anorganski produkt živih organizama (slonova kost, jelenji rogovi i dr.),
5. *divlje svojte* biljaka, gljiva i životinja su sve vrste i podvrste koje nisu nastale pod utjecajem čovjeka kao posljedica umjetnog odabiranja (odabir i uzgoj u svrhu dobivanja pasmina udomaćenih životinja i sorti kultiviranih biljaka) ili genetske modifikacije nasljednog materijala tehnikama moderne biotehnologije
6. *doprivodni uvjeti* su uvjeti u ekološkom sustavu ili krajobrazu na čiji je razvoj čovjek utjecao u neznatnoj mjeri te se u njima odvijaju procesi koji su uglavnom samoregulirajući i koji mogu opstati bez izravnog ljudskog djelovanja,
7. *ekološka mreža* je sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti, koju čine ekološki značajna područja za Republiku Hrvatsku, a uključuju i ekološki značajna područja Europske unije Natura 2000
8. *ekološki koridor* je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog i čine dio ekološke mreže,
9. *ekološki značajno područje* je područje koje bitno pridonosi očuvanju biološke raznolikosti u Republici Hrvatskoj,
10. *endem* je svojta čije rasprostranjenje je ograničeno na određeno područje,
11. *fosili* predstavljaju sačuvane cjeline, dijelove, ili tragove izumrlih organizama i njihovih životnih aktivnosti,
12. *genetska raznolikost* je raznolikost gena između jedinki, populacija, vrsta i viših taksonomskih kategorija,
13. *geološka baština* je sve ono što je sačuvano u strukturi i teksturi stijena i tla kao što su geološke, geomorfološke, hidrogeološke pojave i objekti te paleontološki i mineraloški nalazi koji čine sastavni dio krajobraza,
- 13.a *geološka raznolikost (georaznolikost)* jesu sve vrste stijena, minerala, fosila i reljefni oblici te procesi koji su ih stvarali kroz geološka razdoblja
14. *invazivna strana vrsta* je strana vrsta čije naseljavanje ili širenje ugrožava biološku raznolikost,
15. *javni interes* je interes za Republiku Hrvatsku ili interes građana (stanovnika) jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave,
- 15.a *krajobraz* znači određeno područje viđeno ljudskim okom, čija je narav rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika, kao što su prirodni ili kultivirani predjel kopna ili kopna i mora,
- 15.b *kompensacijski uvjeti* su mjere koje se određuju radi osiguranja opće povezanosti (koherentnosti) ekološke mreže

16. *krš* je jedinstven oblik reljefa s posebnim hidrogeološkim i geomorfološkim značajkama, u kojem je podzemno vodno otjecanje znatno bogatije od nadzemnog, u kojem se površinske razvodnice znatno razlikuju od podzemnih i u kojem se javljaju posebni površinski (škrape, ponikve, uvale, polja u kršu i dr.) i podzemni oblici (špilje i jame) u tektonski razlomljenim karbonatnim, evaporitnim ili gipsanim stijenama,
17. *minerali* su samородni homogeni kemijski elementi ili spojevi u vidu kristalizirane ili amorfne tvari, određene strukture, oblika i sastava. Minerali u smislu ovoga Zakona nisu mineralne sirovine,
18. *ministar* je čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode,
19. *Ministarstvo* – središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode,
20. *oblikovana priroda* je dio prirode koju je čovjek oblikovao s namjenom odgoja, obrazovanja, oblikovanja krajobraznih elemenata ili s kojom drugom svrhom, a koji je značajan za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti (npr. drvoredi, parkovi, botanički vrtovi, arboretumi i drugo),
21. *obnavljanje prirode* je skup stručnih mjera i radnji kojima se narušeno stanje biološke i krajobrazne raznolikosti vraća u stanje blisko izvornom,
22. *očuvanje prirode* je svaki postupak, koji se obavlja radi održavanja i poboljšanja stanja očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti,
23. *održivo korištenje prirodnih dobara* je korištenje prirodnih dobara na način i u obujmu koji ne vodi do njihova propadanja, nego se održava njihov potencijal kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja,
24. *oštećenje prirode* je stanje prirode, kada su ljudskim djelovanjem promijenjeni prirodni procesi u tolikoj mjeri da je narušena prirodna ravnoteža ili su uništene prirodne vrijednosti,
25. *planovi gospodarenja prirodnim dobrima* su na temelju posebnih zakona propisane planske osnove za upravljanje, gospodarenje i korištenje prirodnim dobrima u gospodarske, socijalne i ekološke namjene,
- 25.a *plan i program* je svaki plan ili program podložan pripremi i/ili usvajanju na državnoj, područnoj (regionalnoj) ili lokalnoj razini, ili koji je izvršno tijelo pripremiло za donošenje u zakonodavnoj proceduri Hrvatskoga sabora ili Vlade Republike Hrvatske te koji je uređen zakonom ili provedbenim propisom, uključujući i planove i programe o izmjenama i dopunama tih planova i programa
26. *ponovno uvođenje u prirodu (reintrodukcija)* je ponovno naseljavanje neke svojte u područje iz kojeg je ranije izumrla, a u ekološkom sustavu još postoje približno jednaki ekološki uvjeti kao i prije izumiranja,
27. *populacija* je skupina prostorno i vremenski povezanih primjeraka iste vrste, u kojoj se one međusobno razmnožavaju,
28. *povoljno stanje vrste ili stanišnoga tipa* je stanje koje u predvidljivoj budućnosti osigurava opstanak te vrste ili stanišnoga tipa,
29. *praćenje stanja (monitoring)* je osmišljeno i sustavno praćenje stanja prirode, odnosno sastavnica biološke i krajobrazne raznolikosti,
- 29.a *prevladavajući javni interes* je interes u pitanjima zaštite prirode koji iskazuje Država, ili jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave sukladno svojem statutu
30. *prirodna dobra* su sve sastavnice prirode koje čovjek koristi u gospodarske svrhe; prirodna dobra mogu biti neobnovljiva (mineralne sirovine) i obnovljiva (biološka dobra, vode, obnovljivo tlo),
31. *prirodna ravnoteža* je stanje međusobno uravnoteženih odnosa i utjecaja živih bića među sobom i s njihovim staništem. Prirodna ravnoteža je narušena, kada se poremeti kvantitativna ili kvalitativna struktura životnih zajednica, ošteti ili uništi stanište, uništi ili promijeni sposobnost djelovanja ekološkog sustava, prekine međusobna povezanost pojedinih ekoloških sustava, ili prouzroči znatnija izoliranost pojedinih populacija,

32. *prirodne vrijednosti* su dijelovi prirode koji zavrjeđuju posebnu zaštitu radi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, radi svoje osjetljivosti ili radi znanstvenoga, kulturološkoga, estetskoga, obrazovnoga, gospodarskoga i drugoga javnog interesa,
33. *prirodnina* je svaka izvorna sastavnica prirode (npr. biljka, gljiva, životinja, mineral, fosil, stijena, voda, zrak, tlo i drugo),
34. *rizik za prirodu* je vjerojatnost da će neki zahvat posredno ili neposredno prouzročiti štetu prirodi,
35. *sigovine* su nakupine minerala u podzemnim prostorima različitih oblika (stalaktiti, stalagmiti, stalagnati, helektiti i dr.),
36. *speleološki objekti* su prirodno formirane podzemne šupljine duže od pet metara u koje može ući čovjek, a dimenzije ulaza su im manje od dubine ili dužine objekta (špilje, jame, ponori, estavele i dr.),
37. *speleološki katastar* je dio baze podataka o speleološkim objektima i sastavni dio baze podataka o zaštićenim prirodnim vrijednostima,
38. *stanište* je jedinstvena funkcionalna jedinica ekološkog sustava, određena zemljopisnim i abiotičkim svojstvima; sva staništa iste vrste čine jedan stanišni tip,
39. *strana vrsta* je nezavičajna vrsta koja prirodno nije obitavala u određenom ekološkom sustavu nekoga područja, nego je u njega dospjela namjernim ili nenamjernim unošenjem,
40. *stupica* je sredstvo namijenjeno za zadržavanje ili hvatanje životinja kojim se sprječava njihovo slobodno kretanje,
41. *svojta* je klasifikacijska jedinica bilo koje razine u taksonomiji (imenovanju) organizama (mikroorganizama, gljiva, biljaka i životinja), a u ovom Zakonu se odnosi na vrste i podvrste,
- 41.a *trgovina* je prodaja i kupovina, stjecanje u komercijalne svrhe, izlaganje javnosti radi stjecanja dobiti, korištenje u svrhu stjecanja dobiti, držanje radi prodaje, nuđenje na prodaju ili prijevoz radi prodaje te najam i razmjena zaštićenih divljih svojti
42. *udomaćena vrsta* je vrsta na čiji je proces evolucije djelovao čovjek kako bi udovoljio svojim potrebama,
43. *unos s mora* podrazumijeva unošenje u Republiku Hrvatsku bilo kakvog primjerka biljke ili životinje koji je uzet u morskome okruženju i unosi se izravno iz morskog okruženja koje nije pod jurisdikcijom niti jedne države, uključujući zračni prostor iznad mora te morsko dno i podzemlje ispod mora,
44. *utjecajno područje* je prostor izvan granica zaštićenog područja kojim se sprječava negativan utjecaj na zaštićeno područje,
45. *uvođenje u prirodu (introdukcija)* je namjerno ili nenamjerno naseljavanje odnosno unošenje vrsta ili podvrsta u ekološki sustav nekoga područja, u kojemu one nikad ranije nisu prirodno obitavale,
46. *utočište za životinje* je prostor, namijenjen privremenom boravku, odnosno liječenju bolesnih ili ranjenih životinja, odbačenih mladunaca koji sami još nisu sposobni preživjeti u prirodi, te životinja koje su bile oduzete vlasniku radi protupravnog zadržavanja u zatočeništvu, nedopuštene trgovine, izvoza, uvoza i radi drugih zakonom određenih razloga,
47. *vlažna staništa* uključuju područja močvarnih zemljišta, poplavnih šuma i cretova, krške hidrogeološke i hidrološke sustave i druge vode, prirodne ili umjetne, stalne ili povremene, sa stajaćom ili tekućom vodom, slatkom ili slanom, uključujući područja morske vode čija dubina za vrijeme oseke ne prelazi šest metara,
48. *zahvat u prirodu* je svako privremeno ili trajno djelovanje čovjeka na prirodu koje može narušiti prirodnu ravnotežu, ako to djelovanje nije u cilju zaštite i očuvanja prirode,
49. *zaštićene prirodne vrijednosti* su prirodne vrijednosti proglašene zaštićenima od tijela utvrđenog ovim Zakonom i upisane u upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti, a odnose se na zaštitne kategorije (strogi rezervati, nacionalni parkovi, posebni rezervati, parkovi prirode, regionalni parkovi, spomenici prirode, značajni krajobrazi, park-šume i spomenici parkovne

arhitekture), zaštićene biljne, gljivlje i životinjske svojte uključujući mrtve primjerke divljih svojti zaštićenih na temelju ovoga Zakona i međunarodnih ugovora, njihove dijelove i derivata, te zaštićene minerale i fosile;

50. *zavičajna vrsta* je vrsta koja prirodno obitava u određenom ekološkom sustavu nekoga područja.

Članak 23.

(1) Akt o proglašenju zaštićenog područja sadrži:

- naziv i kategoriju zaštićenog područja,
- prostorne granice zaštićenog područja,
- naznaku mjerila kartografskog prikaza, odnosno drugu oznaku lokacije,
- kartografski prikaz s ucrtanim granicama, odnosno s oznakom lokacije, koji su sastavni dio akta o proglašenju.

(2) U cilju sprječavanja ugrožavanja zaštićenog područja aktom o proglašenju može se odrediti utjecajno područje koje je izvan zaštićenog područja i propisati mjere njegove zaštite.

Članak 24.

(1) Akt o proglašenju zaštićenog područja iz članka 21. stavka 1., 2. i 5. ovoga Zakona objavljuje se u »Narodnim novinama«, a akt o proglašenju iz članka 21. stavka 3. i 4. ovoga Zakona u službenom glasilu županije ili Grada Zagreba i u »Narodnim novinama«.

(2) Kartografski prikaz s ucrtanim granicama, odnosno s oznakom lokacije čuva donositelj akta o proglašenju, a jedan primjerak akta i kartografskog prikaza obvezno se dostavlja Ministarstvu i Zavodu.

(3) Akt o proglašenju dostavlja se nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Članak 25.

(1) Ako nestanu obilježja zbog kojih je proglašeno zaštićeno područje, donositelj akta o proglašenju može donijeti akt o prestanku zaštite uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva, koja nije potrebna kada se akt o prestanku zaštite donosi zakonom ili uredbom Vlade.

(2) Akt o prestanku zaštite dostavlja se nadležnom sudu radi brisanja zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Članak 26.

(1) Za područje za koje se stručnim obrazloženjem Zavoda utvrdi da ima svojstva zaštićenog područja i/ili je pokrenut postupak radi stavljanja pod zaštitu utvrđuje se da je pod preventivnom zaštitom donošenjem rješenja o preventivnoj zaštiti. Rješenje o preventivnoj zaštiti donosi Ministarstvo.

(2) Kada je temeljni fenomen područja koje se stavlja pod zaštitu voda, rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministarstvo uz prethodno stručno mišljenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove vodnog gospodarstva.

(3) Rješenjem o preventivnoj zaštiti utvrđuje se zaštićeno područje i rok na koji se određuje preventivna zaštita koji ne može biti dulji od tri godine od dana donošenja rješenja.

(4) Za vrijeme preventivne zaštite na prirodnu vrijednost primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

(5) Rješenje o preventivnoj zaštiti dostavlja se nadležnom sudu radi zabilježbe u zemljišnim knjigama.

Članak 28.

- (1) Zavičajne udomaćene svojte koje su ugrožene u smislu ovoga Zakona utvrđuje i proglašava zaštićenim zavičajnim udomaćenim svojstama ministar na prijedlog Zavoda.
- (2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka određuju se i uzgojni ciljevi, pravila uzgoja i očuvanja čiste i zdrave genetske osnove, te načine korištenja ugroženih zavičajnih udomaćenih svojti koji nisu propisani posebnim zakonom.

4. *Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti*

Članak 30.

- (1) Zaštićene prirodne vrijednosti upisuju se u Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti.
- (2) Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti vodi Ministarstvo.
- (3) Upis zaštićenih prirodnih vrijednosti i brisanje iz Upisnika obavlja se na temelju akta o utvrđivanju, odnosno proglašenju te akta o prestanku zaštite.
- (4) Sadržaj i način vođenja Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti propisat će pravilnikom ministar.
- (5) Podaci iz Upisnika zaštićenih prirodnih vrijednosti su javni, osim ako se odredi da su podaci o položaju zaštićene prirodne vrijednosti radi njezine zaštite tajni.
- (6) Upisi u Upisnik, promjene i brisanje iz njega objavljuju se u »Narodnim novinama«.

Članak 70.a

U strogom rezervatu, nacionalnom parku, posebnom rezervatu, parku prirode, regionalnom parku, značajnom krajobrazu, park-šumi i spomeniku parkovne arhitekture zabranjeno je:

- obaviti podvodnu aktivnost bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- usidriti i/ili privezati plovila izvan mjesta određenih prostornim planom,
- obaviti rekreativski ribolov bez dozvole ili protivno uvjetima izdane dozvole,
- oštetiti i/ili uništiti znak i/ili informativnu ploču,
- ložiti vatru izvan naselja i/ili mjesta koja su posebno označena i određena za tu namjenu,
- snimati ili fotografirati u komercijalne svrhe bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- polijetati zmajevima ili padobranskim jedrima bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- postaviti informativnu ploču, reklamni i/ili drugi pano bez dopuštenja Ministarstva, odnosno upravnog tijela,
- posjetiti i/ili razgledati bez ulaznice kad je ulaznica obvezna,
- odložiti otpad izvan predviđenog i označenog prostora,
- kupanje izvan mjesta određenog od strane javne ustanove

Članak 112.

- (1) Vlasnik nekretnine unutar nacionalnog parka, parka prirode, strogog ili posebnog rezervata koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je najprije ponuditi na prodaju Republici Hrvatskoj, zatim županiji ili Gradu Zagrebu, te potom gradu ili općini na čijem se području nekretnina nalazi, a vlasnik nekretnine u ostalim zaštićenim područjima, koji namjerava tu nekretninu prodati, dužan ju je najprije ponuditi županiji ili Gradu Zagrebu, a zatim Republici Hrvatskoj, te potom gradu ili općini na čijem se području nekretnina nalazi.

- (2) Vlasnik nekretnine unutar zaštićenog područja dužan je u ponudi navesti cijenu i uvjete prodaje.
- (3) Republika Hrvatska, županija ili Grad Zagreb, grad ili općina dužni su se o ponudi očitovati u roku od šezdeset dana od primitka pisane ponude.
- (4) Ako ponuda ne bude prihvaćena unutar propisanog roka, vlasnik može nekretninu prodati uz iste ili povoljnije uvjete od onih iz ponude.
- (5) Ako vlasnik proda nekretninu u zaštićenom području, a nije postupio u skladu sa stavkom 1. i 4. ovoga članka, Republika Hrvatska, županija ili Grad Zagreb, grad ili općina imaju pravo tužbom protiv prodavatelja i kupca zahtijevati poništenje ugovora o kupoprodaji u roku do devedeset dana od dana saznanja za sklapanje toga ugovora, ali najkasnije u roku od pet godina od dana sklapanja ugovora o kupoprodaji.
- (6) Republika Hrvatska, županija ili Grad Zagreb mogu u roku iz stavka 5. ovoga članka zahtijevati da se utvrdi ništavost ugovora o kupoprodaji nekretnine u zaštićenom području i kad je taj ugovor sklopljen u obliku darovanja, ili kad su visina cijene ili uvjeti prodaje prividni, a stvarna cijena i uvjeti ugovora povoljniji za kupca.
- (7) Pravo prvokupa iz stavka 1. ovoga članka upisuje se u zemljišne knjige kod nadležnog suda.

Članak 123.

- (1) Planovi gospodarenja prirodnim dobrima sadrže mjere i uvjete zaštite prirode.
- (2) Mjere zaštite prirode iz stavka 1. ovoga članka sadrže:
 - pregled zaštićenih i evidentiranih prirodnih vrijednosti, ekološki značajnih područja i osobito vrijednih krajobraza s njihovim značajkama i ocjenom stanja,
 - pregled područja na kojima se očekuje postojanje prirodnih vrijednosti, te preporuke za ponašanje prigodom otkrivanja tih vrijednosti ili proglašavanja njihove zaštite,
 - zaštitne mjere i razvojna usmjerenja za zaštićene prirodne vrijednosti, ekološki značajna područja i osobito vrijedne krajobraze,
 - mjere za očuvanje biološke raznolikosti, osobito mjere za očuvanje stanišnih tipova,
 - kartografski prikaz stanišnih tipova.
- (3) Prije izrade planova gospodarenja prirodnim dobrima vlasnici i nositelji prava dužni su od Ministarstva ishoditi uvjete zaštite prirode. Ministarstvo je dužno izdati uvjete zaštite prirode u roku od šezdeset dana od dana podnošenja urednog zahtjeva za izdavanje uvjeta. Ako Ministarstvo u navedenom roku ne izda uvjete zaštite prirode smatra se da je suglasno s predloženim planom gospodarenja.

Članak 124.

- (1) U postupku izrade prostornog plana područja posebnih obilježja, prostornog plana županije, odnosno Grada Zagreba, velikog grada, grada i općine, Ministarstvo određuje nositelju izrade prostornog plana zahtjeve za izradu prostornog plana (podaci, planske smjernice, propisani dokumenti, uvjeti i mjere zaštite prirode, smjernice za očuvanje područja ekološke mreže s kartografskim prikazom).
- (2) U postupku izrade urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja na području nacionalnog parka i parka prirode, Ministarstvo određuje nositelju izrade plana zahtjeve za izradu prostornog plana (podaci, planske smjernice, propisani dokumenti, uvjeti i mjere zaštite prirode, smjernice za očuvanje područja ekološke mreže s kartografskim prikazom).
- (3) Dokumenti prostornog uređenja iz stavka 1. ovoga članka koji obuhvaćaju zaštićeno područje i čija provedba može imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donose se uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 147.

(1) Odluka o koncesijskom odobrenju donosi se na temelju provedenog javnog prikupljanja ponuda ili na zahtjev. U postupku javnog prikupljanja ponuda navode se uvjeti za izdavanje koncesijskog odobrenja te uvjeti koji su od važnosti za zaštitu prirode.

(2) Žalba na odluku o koncesijskom odobrenju dodijeljenom prema ovom Zakonu podnosi se Ministarstvu u roku od petnaest dana od dana dostavljanja odluke.

Članak 155.

(1) Na rješenja koja donosi Ministarstvo na temelju ovoga Zakona žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(2) Na rješenja koje donosi na temelju ovoga Zakona upravno tijelo žalba se može izjaviti Ministarstvu u roku od petnaest dana od dana dostavljanja rješenja.

Članak 174.

(1) Neposredni nadzor u zaštićenim područjima obavljaju glavni nadzornik i nadzornici javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

(2) Glavnog nadzornika i nadzornika imenuje upravno vijeće javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem.

(3) Za glavnog nadzornika može se imenovati osoba koja ima naziv stručnog ili sveučilišnog prvostupnika ili prvostupnice ili magistra struke prirodnog, biotehničkog, biomedicinskog i društvenog područja, tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni ispit, a za nadzornika osoba koja ima najmanje srednju stručnu spremu, jednu godinu radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

(4) Glavni nadzornik i nadzornik dokazuju svoj službeni status službenom iskaznicom.

(5) Glavni nadzornik i nadzornik za vrijeme obavljanja službe nose službenu odoru, znak zaštite prirode i znak javne ustanove koja upravlja područjem.

(6) Sadržaj stručnog ispita za glavnog nadzornika i nadzornika, način polaganja, sadržaj, oblik i način izdavanja službene iskaznice te izgled odore, ministar će propisati pravilnikom.

Članak 175.

(1) U provedbi nadzora, ako zatekne osobu u zaštićenom području da obavlja radnje za koje je propisana prekršajna odgovornost odredbama članka 195., 196., 197. i 198. ovoga Zakona, glavni nadzornik i nadzornik imaju pravo i obvezu:

- zatražiti osobnu iskaznicu ili drugu ispravu radi utvrđivanja identiteta te osobe,
- pregledati prtljagu, prijevozno sredstvo ili plovilo,
- privremeno ograničiti kretanje na određenom području,
- izdati prekršajni nalog protiv okrivljenika radi naplate globe, novčane kazne, štete ili troškova nanesenih od počinitelja prekršaja,
- naplatiti globu, štetu ili učinjene troškove od prekršitelja bez prekršajnog naloga, uz izdavanje potvrde o naplaćenju globi,
- privremeno oduzeti protupravno prisvojeni dio živog ili neživog svijeta koji pripada zaštićenom području, kao i sredstva kojima je izvršeno protupravno prisvajanje,
- zatražiti uspostavu prijašnjeg stanja, odnosno narediti mjere za sprječavanje i uklanjanje štetnih posljedica,
- izreći upravnu mjeru,
- podnijeti prekršajnu ili kaznenu prijavu.

(2) Prekršajnim nalogom iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka može se izreći prekršajna kazna u najnižem iznosu propisanom za taj prekršaj ili narediti zaštitnu mjeru, a globom iz stavka 1. podstavka 5. ovoga članka može se naplatiti iznos u visini od 500,00 kuna za fizičke osobe, a za pravne osobe 10.000,00 kuna.

(3) Sredstva naplaćena prema stavku 1. podstavku 5. ovoga članka prihod su javne ustanove.

(4) Glavni nadzornik i nadzornik mogu, na temelju odluke upravnog vijeća javne ustanove, obavljati i poslove čuvara prirode.

Članak 178.

(1) Za višeg inspektora zaštite prirode može se postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja s najmanje pet godina radnog staža u struci i tri godine radnog iskustva na poslovima inspekcije zaštite prirode, te položen državni stručni ispit za inspektora zaštite prirode.

(2) Za inspektora zaštite prirode može se postaviti osoba koja je stekla naziv magistra struke ili je specijalist struke prirodnog, biotehničkog, biomedicinskog ili društvenog područja s najmanje tri godine radnog staža u struci, te položen državni stručni ispit za inspektora zaštite prirode.

(3) Pored uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka viši inspektor zaštite prirode i inspektor zaštite prirode moraju ispunjavati i uvjete određene propisima kojima se uređuju položaj, prava i obveze državnih službenika.

Članak 180.

(1) Ako inspektor utvrdi ili sazna za povredu propisa čiju je primjenu ovlašten nadzirati, dužan je provesti inspekcijski postupak i poduzeti mjere propisane ovim Zakonom.

(2) Protiv rješenja i zaključka inspektora kojim se okončava postupak ili izriče upravna mjera ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) O činjenicama utvrđenim u inspekcijskom postupku, odnosno o poduzetim mjerama inspektor je dužan obavijestiti podnositelja prijave.

(4) Obavijest inspektora iz stavka 3. ovoga članka nije upravni akt.

Članak 187.

(1) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da je počinjen prekršaj propisan ovim Zakonom, izdat će prekršajni nalog prema posebnom zakonu, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

(2) Ako inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo, dužan je podnijeti prijavu nadležnom državnom odvjetništvu.

Članak 190.

(1) Nadzirana osoba dužna je o izvršenju rješenjem naređenog postupanja izvijestiti inspektora u roku od osam dana od dana isteka roka za izvršenje obveze.

(2) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju inspektora, rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak izvršenika. Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja putem druge osobe namiruju se iz državnog proračuna do naplate od izvršenika.

Članak 191.

Radi sprječavanja nastanka neotklonjivih šteta na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti, biološkoj i krajobraznoj raznolikosti, odnosno radi naređivanja hitnih zaštitnih mjera, ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili za imovinu, rješenje u tijeku nadzora može se donijeti i usmeno. Usmeno se rješenje unosi u zapisnik uz naznaku da će se otprema pisanog rješenja izvršiti u roku i na način propisan posebnim propisom.

Članak 193.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- obavi radnju koja može dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području (članak 58. stavak 4.),
- obavi zahvat i radnju koja može dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na međunarodnom ekološki značajnom području (članak 60. stavak 4.),
- istrijebi zavičajnu divlju svojtu (članak 85. stavak 3.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 194.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- provede zahvat za koji nije pribavljena ocjena prihvatljivosti za prirodu ili protivno pribavljenoj ocjeni (članak 36. stavak 1 i 3),
- postupi suprotno mjerama zaštite, očuvanja, unaprjeđenja i korištenja zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti propisanih Pravilnikom o unutarnjem redu (članak 71.),
- uvodi stranu divlju svojtu u prirodu na području Republike Hrvatske (članak 91.),
- ponovno uvodi nestale divlje svojte u prirodu na područje Republike Hrvatske bez dopuštenja Ministarstva, (članak 93.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 195.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- obavlja u strogom rezervatu radnje koje nisu dopuštene (članak 10.),
- obavlja nedopuštenu gospodarsku uporabu prirodnih dobara ili drugu nedopuštenu djelatnost u nacionalnom parku (članak 11.),
- obavlja nedopuštene zahvate i radnje koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je proglašen posebni rezervat (članak 12. stavak 3.),
- obavlja djelatnosti kojima se ugrožavaju bitne značajke i uloga parka prirode, ili obavlja gospodarske djelatnosti i korištenje prirodnih dobara bez ishođenja uvjeta zaštite prirode (članak 13.),
- obavlja djelatnost kojom se ugrožava bitno značenje i uloga regionalnog parka ili obavlja gospodarske djelatnosti i korištenje prirodnih dobara bez ishođenja uvjeta zaštite prirode (članak 14. stavak 2.),

- na spomeniku prirode ili njegovoj neposrednoj blizini obavlja radnje koje ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti (članak 15. stavak 3.),
- obavlja radnje i djelatnosti koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen značajni krajobraz (članak 16. stavak 2.),
- obavlja radnje i djelatnosti kojima nije svrha održavanje ili uređenje park-šume (članak 17. stavak 2.),
- obavlja zahvate i radnje kojima se mijenjaju ili narušavaju vrijednosti radi kojih je zaštićen spomenik parkovne arhitekture (članak 18. stavak 2.),
- bez valjana razloga uništava minerale, sigovine ili fosile (članak 20. stavak 4.),
- ne štiti zavičajne udomaćene svojte na propisan način (članak 28.),
- organizira vožnje vozilima na motorni pogon izvan naselja, svih vrsta cesta, poljskih putova, uređenih staza i poligona za vožnju bez dopuštenja Ministarstva (članak 32.),
- stavlja na tržište i primjenjuje sredstva za zaštitu bilja i mineralna gnojiva na nedopušten način (članak 34.),
- u zoni utjecaja zahvata ne uspostavi ili ne približi stanje u prirodi onom stanju koje je bilo prije zahvata (članak 37.g stavak 2.)
- ne provede mjere ublažavanja na propisan način (članak 37.b stavak 2)
- ne provede kompenzacijske uvjete na propisani način (članak 37.c stavak 3. i 6.)
- kao nositelj zahvata ili korisnik prirodnih dobara bez odgađanja ne otkloni štetne posljedice (članak 40.),
- koristi i gospodari šumama suprotno načelima održivog razvitka i načelima certifikacije šuma (članak 42. stavak 2. i 3.),
- obavlja pošumljavanje tamo gdje nije opravdano i na način koji ugrožava ugroženi nešumski i rijetki stanišni tip (članak 43.),
- koristi kemijska sredstva za zaštitu bilja u šumama bez dopuštenja (članak 44.),
- ne osigura stalan postotak zrelih, starih i suhih stabala prema uvjetima zaštite prirode (članak 45. stavak 1.),
- ne ostavlja neposječene površine utvrđene šumskogospodarskim osnovama, odnosno uvjetima zaštite prirode (članak 45. stavak 3.),
- ne gospodari na način da u najvećoj mjeri očuva šumske čistine i šumske rubove (članak 45. stavak 4.),
- ne gospodari na način da osigurava produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća (članak 45. stavak 5.),
- oštećuje, uništava ili odnosi sirovine i podzemni živi svijet speleološkog objekta (članak 48. stavak 1.),
- mijenja stanišne uvjete u speleološkom objektu bacanjem smeća ili biološkog otpada, loženjem vatre ili na drugi način (članak 48. stavak 1.),
- poduzme aktivnosti ili radnje u speleološkom objektu bez prethodnog dopuštenja Ministarstva (članak 48. stavak 2.),
- ugrožava ili oštećuje speleološki objekt ili na drugi način sprječava njegovo korištenje (članak 49. stavak 1.),
- pregrađuje vodotoke, isušuje, zatrpava izvore, bare i dr., te time ugrožava prirodne vrijednosti i biološku raznolikost (članak 51. stavak 1.),
- gospodari travnjacima na nedopušteni način (članak 54.),
- ne očuva rubne dijelove oranica kao staništa (članak 55. stavak 1.),
- ne provodi propisane mjere za očuvanje stanišnih tipova u povoljnom stanju (članak 56. stavak 1.),
- obavlja istraživanja bez dopuštenja nadležnog tijela i/ili ne dostavi rezultate istraživanja nadležnom tijelu (članak 67. stavak 1. i/ili 3.),

- uznemirava, hvata, ozljeđuje divlje životinje, smanjuje brojnost populacije divlje svojte, uništava ili oštećuje njezino stanište bez opravdanog razloga (članak 85. stavak 2.),
- ne provodi mjere, metode i tehnička sredstva koje najmanje ometaju divlje svojte ili staništa njihovih populacija (članak 86. stavak 1.),
- ne provodi propisane mjere zaštite i ne održava prijelaze za divlje životinje (članak 87. stavak 3.),
- izvodi stupove i tehničke komponente srednjonaponskih vodova na nedopušten način (članak 88.),
- sakuplja biljke, gljive i njihove dijelove te hvata i ubija životinje u svrhu prerade, trgovine i drugog prometa bez ishoda dopuštenja Ministarstva i drugih propisanih uvjeta (članak 89.),
- koristi zaštićene divlje svojte suprotno propisanim uvjetima (članak 94.),
- uporabljuje sredstva hvatanja i ubijanja zaštićenih životinja te sredstva koja mogu prouzročiti lokalno nestajanje ili ozbiljno uznemiravanje populacije vrsta (članak 95.),
- trguje samoniklim strogo zaštićenim biljkama i gljivama (članak 97. stavak 2.),
- namjerno hvata, drži i ubija strogo zaštićene životinje, oštećuje ili uništava njihove razvojne oblike, gnijezda ili legla te područja razmnožavanja i odmaranja, uznemiruje ih u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih i hibernacije, te namjerno uništava ili uzima jaja iz prirode ili drži prazna jaja (članak 97. stavak 3. podstavak 1., 2., 3., 4., 5. i 6.),
- prikriva, drži, uzgaja, trguje, uvozi, izvozi, prevozi, otuđuje ili na bilo koji način pribavlja te preparira strogo zaštićene životinje (članak 97. stavak 3. podstavak 7.),
- postupa suprotno propisu u odnosu na samonikle biljke, gljive i životinje koje se nalaze u strogom rezervatu, nacionalnom parku i posebnom rezervatu, te na životinje u podzemlju (članak 97. stavak 4.),
- drži u zatočeništvu, uzgaja, prodaje i kupuje zaštićene divlje svojte suprotno propisanim uvjetima (članak 99.),
- izvozi ili uvozi strogo zaštićene biljke, gljive i životinje bez dopuštenja Ministarstva (članak 99. stavak 2.),
- obavlja unos, iznos, izvoz, ponovni izvoz, uvoz, unos s mora divljih svojti koje su zaštićene na temelju ovoga Zakona ili međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, njihovih dijelova ili derivata suprotno uvjetima propisanim Zakonom i provedbenim propisima (članak 101.),
- obavlja unos, iznos, izvoz, ponovni izvoz, uvoz, unos s mora divljih svojti koje su zaštićene na temelju ovoga Zakona ili međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, njihovih dijelova ili derivata, bez odgovarajućeg dopuštenja ili potvrde izdane od strane Ministarstva i akta nadležnog tijela zemlje izvoza ili ponovnog izvoza, ili s lažnim, krivotvorenim ili nevažećim dopuštanjem ili potvrdom, ili s dopuštanjem ili potvrdom koja je izmijenjena bez odobrenja Ministarstva ili nadležnog tijela zemlje izvoza ili ponovnog izvoza (članak 101. stavak 1.),
- upotrijebi dopuštenje, potvrdu ili drugi akt izdan na temelju ovoga Zakona u svrhu obavljanja prekograničnog prometa i trgovine zaštićenim divljim svojtima, za bilo koji drugi primjerak divlje svojte koji nije taj za koji je izdano dopuštenje, potvrda ili drugi akt (članak 101. stavak 7. i/ili članak 107. stavak 5.),
- u zahtjevu za izdavanje dopuštenja za unos, iznos, izvoz, uvoz, unos s mora, potvrde za ponovni izvoz, dopuštenja ili potvrde za trgovinu, upotrijebi lažnu izjavu ili svjesno pruži lažne informacije radi dobivanja dopuštenja ili potvrde (članak 101. stavak 1. i 4., članak 107. stavak 1. i 4.),
- uz zahtjev za izdavanje dopuštenja za unos, iznos, izvoz, uvoz, unos s mora, potvrde za ponovni izvoz, dopuštenja ili potvrde za trgovinu ili u bilo koju drugu svrhu u vezi s ovim Zakonom i na temelju njega donesenim provedbenim propisima, priloži lažno, krivotvoreno,

- ili nevažeće dopuštenje ili potvrdu, ili dopuštenje ili potvrdu izmijenjenu bez odobrenja nadležnog tijela koje ju je izdalo (članak 101. stavak 1. i 4., članak 107. stavak 1. i 4.),
- obavlja provoz divljih svojti koje su zaštićene na temelju ovoga Zakona, njihovih dijelova ili derivata bez valjanog izvoznog dopuštenja ili potvrde o ponovnom izvozu izdane od strane nadležnog tijela zemlje izvoza ili ponovnog izvoza (članak 101. stavak 8.),
 - obavlja trgovinu zavičajnim ili stranim divljim svojstama zaštićenim na temelju Zakona ili međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka, suprotno uvjetima propisanim Zakonom i na temelju njega donesenim provedbenim propisima (članak 107.),
 - krivotvori ili izmijeni dopuštenje ili potvrdu za trgovinu zavičajnim ili stranim divljim svojstama zaštićenim na temelju Zakona (članak 107. stavak 1. i 4.),
 - se ne pridržava odredbi i uvjeta navedenih u dopuštenju ili potvrdi za trgovinu zavičajnim ili stranim divljim svojstama zaštićenim na temelju Zakona (članak 107. stavci 1. i 4.),
 - ako bez odgađanja ne izvijesti Ministarstvo o svim promjenama i novim okolnostima koje utječu ili mogu utjecati na valjanost dopuštenja ili potvrde u svrhu prekograničnog prometa ili trgovine zaštićenim divljim svojstama, izdanim u skladu s ovim Zakonom i na temelju njega donesenim provedbenim propisima (članak 108.a stavak 2.),
 - ne dostavi ponudu za prodaju nekretnine po pravu prvokupa na način propisan Zakonom (članak 112. stavak 1. i 2.),
 - proda nekretninu koja se nalazi na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti drugoj osobi po cijeni koja je niža od cijene navedene u ponudi ovlaštenicima prava prvokupa (članak 112. stavak 4.),
 - koristi prirodna dobra na nedopušten način i sa štetnim posljedicama (članak 122.),
 - donese plan gospodarenja prirodnim dobrima bez suglasnosti Ministarstva (članak 122.),
 - obavlja radnje i zahvate na zaštićenoj prirodnoj vrijednosti bez dopuštenja ili suprotno utvrđenim uvjetima zaštite prirode (članak 127.),
 - ne provodi uvjete zaštite prirode utvrđene odlukom o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja i ugovorom o koncesiji (članak 137. stavak 1. podstavak 3. i članak 138. stavak 1.),
 - ne poduzme sve mjere i radnje na sprječavanju nastalih promjena i oštećenja (članak 143. stavak 1.),
 - obavlja djelatnost bez koncesijskog odobrenja na zaštićenom području (članak 146. stavak 1.),
 - stavlja u promet minerale, sigovine i fosile bez dopuštenja (članak 148. stavak 3.),
 - izvozi minerale, sigovine ili fosile koji su proglašeni zaštićenim prirodnim vrijednostima (članak 150. stavak 2.).
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi.